

KHÚC ĐOẠN TRƯỜNG

Rồi có còn lại gì không, cuộc chiến tranh thảm khốc và dai dẳng, dài hơn cả tuổi tôi .

Này viên đạn ghim giữa tim, vết nỏ tan hoang lưng chừng trán.
Này trận đánh suốt mùa mưa châu thổ, lằn rên sang cơn nắng hạn
tây nguyên.

Này quả bom nổ tung như cơn thịnh nộ không chừng.
Này trái mìn nổ chậm như một lời rửa xả âm ỉ.
Này thịt xương tung toé hốt chưa đầy nắm tay.
Này cái núm vú khô sữa của người mẹ chết tự bao giờ mà đứa con
còn thòm thềm bú móm.

Này đôi mắt của thanh xuân mộng mị, bàn chân của khởi hành rộn
rã, ngón tay của tình thư vụng trộm... tất cả đã bỏ lại dấp vùi đâu đó trên những
xó đất nghèo nàn, tàn phế đến từng cọng cỏ ngọn cây.

Có nói ra được hết không, cái trò chơi kỳ cục đó?
Người sinh ra ngoài Bắc, kẻ đẻ ở trong Nam, có hẹn hò không mà cùng kéo
nhau đến chết rạp ở một ngọn đồi không tên, giữa dãy Trường sơn mịt mù.
Có lý giải nào không cho giọt nước mắt lạnh lẽ của cha, giọt nước mắt nảo nề
của mẹ và giọt nước mắt tủi hờn của người vợ trẻ vừa mới cưới hôm nào.
Có nói được hết không, những người chồng vùi thân vợ bên đường chạy loạn,
những người mẹ điên ôm xác con ru hoài điệu ầu ơ thê thiết ...

... Căn nhà từ đường bốc cháy, ngôi trường loang lổ dấu đạn, chiếc cầu sắt gãy sụp, phường phố tan hoang, viên đạn đồng gởi đến từ một xứ xa xôi, người xã trưởng bị cắt cổ đêm qua, đứa bé trần truồng chạy ra từ một vòm lửa, lưỡi dao nhọn trui rèn trong lò-thép-anh-em ... cuộc hội nghị tay ba tay tư, bản tuyên ngôn hoa mỹ, trò mặc cả trâng tráo, những thúc ép nghiệt ngã, còn lại gì không, thân phận anh, số kiếp chị, đoạn trường tôi...
Có còn lại gì không...

Rồi tất cả sẽ qua đi như không có gì đã xảy ra.

Mọi trái tim sẽ rỗng không như chưa từng có thống khổ.

Không có chi. Không còn chi.

Có còn không là chút vị đắng chát cặn lại trong lòng chúng ta, mỗi khi nhớ lại !

.....

c a o v i k h a n h

-trích đoạn văn viết những năm 70-

KHÚC
ĐOẠN
TRƯỜNG

1

Có một thuở lòng người ly tán
Bắn giết nhau đến cạn nhân tình
Trời cao xót dạ, cũng đành
Để người sống sót ngỡ mình chiêm bao

2

Cờ thắm máu, đỏ màu cuồng vọng
Làm lính thuê "giải phóng quê hương"
Mồ hoang kín nẻo, chặt đường
Chỉ còn hai tiếng đoạn trường, khóc nhau

3

Thử đong cạn máu đào mấy biển
Xếp cho đầy xương miêng mấy non
Bao nhiêu tóc bạc, da mòn
Bao nhiêu khăn trắng quấn tròn đầu xanh

4

Từ thán tá, nhân danh chủ nghĩa
Miệng tươi cười độc địa mưu sâu
Hô hào "dân tộc" làm đầu
Mượn câu "trung hiếu" làm màu "chính danh"

5

Hàng Bắc-bó đổi hình thay họ
Giống cáo già đặt rọ Việt-minh
Mặt trận chống Pháp lộ hình
Bè trong giết kẻ ngay tình quốc gia

6

Anh đọc sách trăm nhà kim cổ
Chị bên đường bưng rổ bán rau
Tin lời, vội vội mau mau
Phong thư xếp gánh theo trào đấu tranh

7

Vào Nam bộ cấy nhân "đả thực"
Vượt Trường-sơn gài thức "bài phong"
Dành quyền dân tộc Lạc Hồng
Ôi "cao quý", ôi "sạch trong" vạn phần !

8

Chú quỳ lạy hai thân, gởi vợ
Dì bôi son, quên nợ trâu cau
Giã nhà, chẳng đợi chiến bào
Chẳng roi Cầu Vị mà sao yên hùng

9

Anh chân đất tầm vông vạt nhọn
Chị khăn rằn dầu gòn truyền đơn
Lấy thân xương thịt công đồn
Bọc lòng yêu nước, thân chôn xó rừng

10

Trải chín năm gió bùng sóng dập
Đánh Điện-biên bão táp mưa sa
Những người chết trận đời xa
Có đâu chỉ phủ cờ ma sao vàng !

11

Ngặt một nỗi lòng lang dạ sói
Ép uổng người, buộc trời đòi phen
Mập mờ đánh lộn con đen
Nhận bừa chiến-tích, trời kèn phát loa

12

Người thế giới nhập nhòa chẳng biết
Dẫu biết gì, cũng tiếc mà chi
Sá gì một tộc "man di"
Xấn tay gạch chéo, chia ly sơn hà

13

Anh đội pháo nổ là nhẹ gánh
Chị dân công mừng sánh được vàng
Ngỡ đời, thôi hết dở dang
Ngỡ tình, thôi hết bể bàng từ đây

14

Gió chẳng lặng sao cây được lặng
Người muốn yên mà đặng chẳng ưng
Dĩ người bỏ phỏ vào bưng
Lại chiến khu, lại trùng trùng hầm chông

15

Ôi miền Nam "thành đồng tổ-quốc"
Mỗi cuộc vuông, một tấc mìn chôn
Mỗi làng, một địa-ngục-môn
Tiếng than dậy đất, oán xôn xao trời

16

Ôi miền Nam, "trái tim đáng tội"
Bác trót yêu ráng đội vòng gai
Chờ ngày "Bác" vững tay ngai
Chỉnh xong đất Bắc định ngày tiến công

17

Tiếng "cải cách" ruộng đồng nhuộm máu
Lại "sửa sai" trở giáo diệt bầy
Những người yêu nước bấy nay
"Tám lòng trinh bạch" từ đây phải chừa

18

Trung với nước phải vừa lòng đảng
Thật với dân là phản nhân dân
Ôi Phùng-Hoán, ôi Trần-Dần !
Năm cửa ô đổ phải chằng cửa tù ?

19

Buông màn sắt, mắt mù ly cách
Siết vòng dây, tai vách mạch rừng
Nhà nhà hộ khẩu kín bưng
Bắc-hà bịt tiếng, tường dưng công an

20

Đất quê mẹ dựng đàn thử nghiệm
Học thuyết cùn, xác liệm Hồ Mao
Mỗi nhà là một chiến hào
Mỗi người ngậm một lưỡi dao oán cừu

21

Nông dân phải hận thù địa chủ
Trò tổ thầy, dã thú rừng xanh
Sống đời giương vuốt, nhe nanh
Cháu con rình rập, em anh canh chừng

22

Năm năm đủ, năm từng địa ngục
Chén cơm lưng hình nhục đòi cơm
Lặng lẽ bỏ dọc Trường-sơn
Xấn rừng, xẻ lối đường mòn chuyển quân

23

Phát tín hiệu, đất bằng dậy sóng
Miền Nam còn nhong nhóng liệu toan
Cửa trường chưa được vuông tròn
Đất vườn chưa sạch miếng bom mảnh chì

24

Cài cán bộ "trường kỳ mai phục"
Giấu "nằm vùng" đợi lúc ra tay
Thôi thì nào lựu đạn gài
Nổ tung giữa chợ sớm mai, đông người

25

Đào, cuốc, đắp tơi bời quốc lộ
Bắn, chém, đâm đủ bộ lục hình
Trò nào cũng được "khen vinh"
Miễn sao náo loạn, dân tình khiếp ghê

26

Từ sáu mốt, tuồng hề giải phóng
Dựng "cục R" bắt bóng bồ hình
Nửa người, nửa ngợm linh đình
Tấn-Phát, Hữu-Thọ, Thị Bình ra bưng

27

Ngoài mặt phát cờ trưng xanh đỏ
Kín bên trong rặt đỏ màu Hồ
Tuyên ngôn, cương lĩnh ngậy ngô
"Lâm thời chính phủ" mưu đồ ngụy trang

28

Người có biết cầm bằng chẳng biết
Súng thúc hông dao miết sau lưng
Hoan hô, đả đảo từng bưng
Dân quê đi trước , đảng lừng khùng theo

29

Miệng xách động lời gieo tiếng dữ
Xúi trẻ con, bày nhử thiên đàng
Người Nam chơn chất mơ màng
Làm bia đỡ đạn cho phường sát nhân

30

Súng có nổ, kêu rằng đàn áp
Vác xác người làm áp lực đòi
Bạc lòng "cán bộ" như voi
Miễn sao khuyh đảo được đời bình yên

31

Thành phố loạn, bưng biển cũng loạn
Ruộng bỏ hoang, đất trộn mìn chông
Năm-căn, Thúy-liễu một tròng
Vị-thanh lên đến Lâm-đồng một dây

32

Từ miền đông, Đồng-nai, Vàm-cỏ
Rừng cao su, đất đỏ bặt ngàn
Hải-vân, đèo Cả, Mang-giang
Bồng-sơn ra đến La-vang hoang tàn

33

Nay Bình-giã, giặc tràn xóm đạo
Mai Plei-me, ngập máu gia binh
Mỗi ngày thêm một hung tin
Chính quy xâm-nhập Hồ tinh đường mòn

34

Ròng rã suốt năm tròn tháng lẻ
Lập lờ như lòng kẻ ngay tình
Chiến xa, đại pháo thu hình
Đêm đi, ngày nghỉ rập rình vô Nam

35

Du kích chiến biển làm địa chiến
Sách lược Mao, người biển bọ sâu
"Biển người" chiến thuật làm đầu
Luộc con dân đổ chảo dầu chiến-tranh

36

Bộ đội chết muôn anh chưa đủ
Hậu phương còn hàng lũ thanh niên
Xích vòng, buộc căng tổ viên
Súng người một sợi dây liền chiến xa

37

Hung hãn tới trời già xót dạ
Giọt máu đào có lạ gì nhau
Cùng chung một giống da màu
Giết nhau chẳng gợn chút đau ruột rà

38

Người sinh Bắc lìa cha xa mẹ
Chết trời Nam ai kẻ gói thây
Tủi người nát bấy hình hài
Còn thương tâm sự đắng cay vạ phần

39

Lính miền Nam chết trần, chết trụi
Bộ đội Hồ chết bụi, chết bờ
Bé nào nằm chết như mơ
Già nào chết chẳng có mồ có quan

40

Đâu hả dạ lòng lang dạ sói
Chễm chệ trong hang tối Ba-đình
Gằm gù kẻ độc điêu linh
Xua quân vào phố, đình ninh bất ngờ

41

Đón Tết đến Xuân chờ hoa nở
Xóm làng Nam hớn hở sum vầy
Mẹ mừng con tụ đông đầy
Giao thừa rước lễ pháo dây nổ dòn

42

Dưa hấu đỏ, trái tròn chưa xẻ
Bánh chưng xanh, nếp tẻ chưa sôi
Bập bùng, lửa dậy sáng trời
Pháo mừng chưa tắt đã nhồi pháo binh

43

Du kích xả rập rình ngõ tối
Bộ đội miền nón cối lao nhao
"Người nách súng, kẻ tay dao
Đầu trâu mặt ngựa ào ào như sôi"

44

Anh về phép bên nôi con nhỏ
Chị đợi chồng cho bỏ lúc xa
Vui vầy chưa kịp chào cha
Nỗi vui sum họp thành ra nỗi sầu

45

"Tổng-công-kích" đập đầu chôn sống
Tết Mậu Thân rõ giống hung tàn
Cả làng trọn phố tan hoang
Ba mươi, mừng một, khăn tang trắng đường

46

Khắp miền Nam phùng phùng lửa dậy
Mỗi tỉnh thành, một bãi tương tàn
Làm sao cho sập cho tan
Làm cho tàn rụi bẽ bàng mới oai

47

Ôi Vĩnh-long, nhớ hoài phố nhỏ
B 40 cháy đỏ đêm xuân
Người người tốc chạy gian truân
Con cồng mẹ trốn đạn tưng ngang đầu

48

Tiếng khóc kể, giọng sầu đêm thắm
Người lết bò, chân giẫm tử thi
Hỡi người điên giữa xuân thì
Sao nằm chết, có hiểu gì đạn bom!

49

Ôi Phú-thọ, xóm chòm hiu quạnh
Ngõ tối nghèo tẻ lạnh, đời thua
Vách nhà thừa dột nắng mưa
Sớm hôm cơm hầm, canh thừa nuôi con

50

Ai bày chuyện tranh còn được mắt
Xua đặc công bám sát dân nghèo
Chốt cày từng tổ da beo
Nhà nhà bốc cháy, cửa vèo vèo bay

51

Anh thương phé cụt tay, què cẳng
Địu con thơ gánh nặng nỗi niêu
Chị mù quờ quạng gậy xiêu
Trần vai áo rách chạy liều thoát thân

52

Đêm thương khó, tần ngần ánh chớp
Lửa hoả châu thoi thóp ma trơi
Mèo hoang gào đói rụng rời
Chó rong lạc chủ tru bồi hồi khuya

53

Ôi Huế đẹp, Huế xưa muôn thuở
Nón lá che cặp vợ qua sông
Nắng mưa e ấp, thẹn thùng
Những cô gái Huế ngại ngừng làm duyên

54

Ai bảo Huế xây nền đất yếm
Hồn ma Hời tím rịm đèn hoang
Những đồi, những núi lang thang
Muôn binh ngàn tướng chết oan trận tiền

55

Giặc vào Huế, thú điên thoát cũi
Say máu tươi, tanh tươi thù riêng
Những chàng mang nợ bút nghiên
Những nàng khuê các xâu liền từng dây

56

Thầy kinh kệ đêm ngày chuông mõ
Cha áo chùng hằng tỏ niềm yêu
Những o buôn thúng chợ chiều
Những anh lính trẻ lối triu mến ai

57

Tết sum họp đôi ngày tang khóc
Hố bụi nông chẳng nhọc công sâu
Đẩy xô ra chốn thảm sầu
Dao đâm, mắt bịt, đạn xâu từng hàng

58

Ai đã khóc, khô cạn nước mắt
Ai đã la, tiếng tắt đầu môi
Uất hờn nghẹn ứ chẹn lời
Ai nghe được tiếng "hời trời" vô thanh

59

Muốn tốc chiến, bất thành kế hoạch
Thừa cơ lợi, mất sạch hạ tầng
Vội vàng nghị hội điều trần
Đàm đàm, đánh đánh đối dần chủ trương

60

Miệng sửa giọng ra phường nhân nghĩa
Tay dao găm đâm chĩa sau lưng
Dựng tuồng "hoà hiệp" lừng khùng
Thêm bài Ngô-Bá-Thành cùng Huỳnh-Liên

61

Thấy nước mất, lòng phiền không tỏ
Rủ rê thêm đám nhỏ lô nhô
Nực cười cho đám môn-đồ
Vẽ mào, bôi mặt đại rồ "đấu tranh"

62

Núp cửa Phật chẳng rành tụng niệm
Dựa nhà thờ dựng tiệm hoà bình
Thêm lũ chính khách đại hình
Quý-Chung, Ngọc-Nhuận, Dương-Minh làm đầu

63

Đòi hoà hiệp, bắt cầu cho giặc
Trong đánh ra, ngoài Bắc đánh vô
Miền Nam nhứt địch quần hò
Hỏi sao đầy dẫy những mồi vô danh

64

Người khờ đại? Ham danh tiếng hão?
Chống chiến tranh không báo đúng nơi
Không ra ngoài Bắc mà đòi
Biểu-tình phản chiến chống người nạn nhân!

65

Ai háo chiến, ai cần khùng bố?
Ai tự phòng, chống đỡ làng thôn?
Ai đi hội-nghị bàn tròn
Lại đem đạn pháo bắn lòn dân quê?

66

Phường háo sát không chê độc thủ
Nghĩ mưu sâu tiên thủ vi cường
Mặt ngoài nghị hội bình thường
Bề trong thâm lén dọn đường chuyển quân

67

Mở chiến dịch Hè Xuân cao điểm
Dùng máu xương lấn chiếm biên cương
Tập trung bộ đội, công trường
Tấn công cùng lúc tiền phương bốn vùng

68

Dàn đại pháo hoành tung bắn giết
Xua bộ quân từng thiết công đồn
Mùa hè nóng hực hoàng hôn
Mùa hè, lửa cháy đỏ đồn biên khu

69

Từ Quảng-trị, đạn thù xối xả
Đến Bình-long, pháo giã mịt mù
Kon-tum về đến Plei-ku
Đường 14, dốc mù u hiểm nghèo

70

Giặc bứt phá đồn theo biên giới
Búng Khe-sanh, đánh tới Làng-Vei
Mũi thù chọc thủng tuyến dày
Đâm sâu quê mẹ, đất gầy Trị-Thiên

71

Quân Nam lui giữ triền Mỹ-chánh
Dân lui theo chạy tránh thù chung
Tội người giới tuyến đường cùng
Tầng tầng thảm họa vây trùng, chặn quanh

72

Ôi dẫy đất mỏng manh khô đét
Đá sỏi cằn, người vét hạt cơm
Đến khi chết, cũng không hòm
Con bú xác mẹ từ hôm giặc về

73

Lòng dẫu cứng cặn kè sắt nguội
Kẻ vô tâm đến trụi nhân tình
Nếu người thấy dấu điêu linh
Hắn người phải khóc tưởng mình chiêm bao

74

Ôi còn có tên nào tội nghiệp
Hơn giòng sông nước nhịp nhàng xuôi
Gọi Thạch-hãn, nghe ngậm ngùi
Tưởng chừng trăm nỗi dập vùi nghiệt oan

75

Dứt cao điểm, đổi sang cường tập
Bám bản thôn, cất đập viện binh
Đường 13, máu sinh linh
Đổ bờ bụi đất, đổ mình cao su

76

Nhớ An-lộc nai thu lục lổng
Người Thượng hiền khổ mỏng gùi vai
Những chiều, những sớm mưa bay
Xuống Kinh trao đổi một vài củ sâm

77

Phố nhỏ xíu, đường dăm dốc ngược
Quần quanh vài quán nước tiêu điều
Một liều, ba bảy cũng liều
Hết tung quân bộ lại điều xe tăng

78

Thương đất thảm hứng ngàn đại pháo
Mỗi tác vương trộn máu dân lành
Khổn vây tứ phía rừng xanh
Làm cho rõ chữ "tan tành" là sao

79

Pháo bằm nát đường cao, ngổ tất
Đạn xé người tay Bắc, chân Nam
Sớm chiều đeo dính như sam
Điểm cao bắn tĩa, hiểm nham vô lường

80

Sờ nổi chết chỉ đường gang tấc
Chạm tử thân, từng khắc, từng giây
Hỏi người lính giữa trùng vây
Ai đem anh đến bãi lầy tử sinh?

81

Lương thực hết, đạn xin từng kíp
Nước cạn bình uống tiếp rãnh mương
Bậm môi, ứa máu oan ương
Cắn răng đi hết đoạn đường trần ai

82

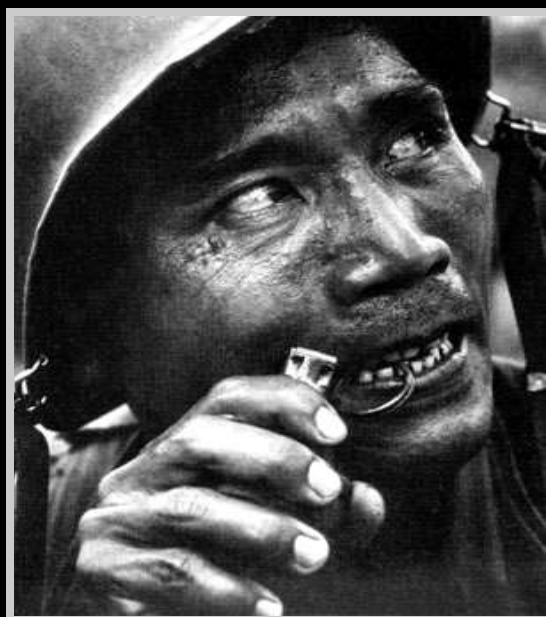
Trên đất chết chờ ngày sống lại
Giữ gìn nhau chẳng ngại ân cần
Hỏi người Biệt Cách vong thân
Ai đưa anh đến đờ đàn cho nhau

83

Trong bão lửa, bụng đau quặn thắt
Phút tử sinh ruột vắt máu khô
Bồn bễ bóng giặc lô xô
Chị bẻ túi nước, đâu cô mụ vườn

84

Anh lính trẻ kích đường tuyến trũng
Mắt ó đen xuyên thủng màn đêm
Tay ghìm súng thép, tay êm
Lãng xảng cuồng quýt xoa mềm nỗi đau

85

Đáy địa ngục nôn nao mầm sống
Cõi hoang tàn ngong ngóng nhiệm màu
Một tay chống giặc đầu cầu
Một tay cắt rún chôn nhau, đỡ đàn

86

Ôi người lính tâng tâng lấm liệt
Vác oản vai oan-nghiệt-việt-nam
Vác đồi, vác núi hòn căm
Vác rừng, vác cả bể trầm luân sâu

87

Giặc hung hãn, rừng cao đánh riết
Mộng cuồng chinh giới tuyến đánh qua
Mùa mưa mây phủ la đà
Khói đen mù mịt, trời xa nảo nùng

88

Miền Nam chống giặc trùng trùng điệp
Tránh đòn ngoài, đỡ tiếp đòn trong
Một đầu chịu đựng mấy trùng
Sức đề, lực ép vẫn không rã hàng

89

Cờ chiến quốc đổi sang màn mới
Lén "đi đêm" gian dối máu xương
Đổi trao, trao đổi lọc lờng
Mưu sâu lừa gạt cả phùng thế gian

90

Ký hiệp định bình an hôm trước
Ngày hôm sau lẩn lướt dành dân
Thôi thì đủ thói gian-manh
Mua lòng thế-giới, giết đàn con thơ

91

Ôi Cai-Lậy, trường xơ xác lá
Những chiều đông, mưa lả tả rơi
Ướt vai cô giáo yêu đời
Ướt trang sách học dạy lời yêu thương

92

Buổi sáng sớm, nhập trường đông đủ
Học trò xa, từng lũ tươi cười
Bùng bùng pháo nổ nháng trời
Máu xương, tập vở tươi bời trợn chun

93

Này em nhỏ tuổi chừng bảy tám
Mắt tròn xoe xam xám hạt điều
Mà người nhắm mắt, bắn liều
Để tay đầu gối, chân treo cổng trường

94

Ôi cháu nhỏ "Bác" thường ôm ấp !
Hình "yêu thương" treo khắp nẻo đường
Trường làng nào phải chiến trường
Tuổi thơ nào biết chủ trương, ý đồ

95

Người thế giới cơ hồ chẳng biết
Lương tâm mù, giả điếc làm câm
Lợi quyền chia chác âm thầm
Làm ngư ngoảnh mặt như ngậm phỉ tay

96

Mực ký kết chưa phai một chấm
Máu lương dân đã thấm đầy sân
Năm trăm ngày Tống-Lê-Chân
Hoà bình chẳng thấy, thấy càn chiến xa

97

Đồn anh nhỏ, rừng già phủ lấp
Hai trăm anh lính tập giữ làng
Giặc vây bằng cả sư đoàn
Quyết lòng bút nút chặn ngang đường mòn

98

Anh chiến đấu bằng hồn sư tử
Một chống mười, mười cự hàng trăm
Lòng lộn như cọp sa hầm
Hận sôi sục máu, giận bầm tím gan

99

Anh chiến đấu muện màng đơn độc
Năm trăm ngày, ngược dốc trần ai
Trói tay hiệp định lầm sai
Cắn răng vùng vẫy, chim bay mắc vòng

100

Anh chiến đấu cho giòng giống Việt
Anh, chính anh, người-Việt-đoạn-trường
Khoá lời, bịt miệng dọn đường
Giải giao cho giặc, pháp trường phanh thây

101

Giặc thừa thế dương vây múa vuốt
Đợi mùa khô đánh suốt đông tây
Rừng cao chạy xuống đồng lầy
Dân lành chưa hết đoạ đầy chưa thôi

102

Nay giặc pháo đổ trời Đồng-tháp
Mai quân đàn tràn ngập Phước-long
Thập thò đánh lặn, thử lòng
Bình chân như vại, bạc lòng thế gian

103

Chuông báo tử, giọng khàn tiếng đục
Đổ từng hồi, réo giục ma vương
Gọi hồn người chết chiến trường
Dẫn hồn người sống tìm đường qua truông

104

Buôn-mê-thuộc, xứ buồn muôn thuở
Gọi tên như tiếng thờ đêm sâu
Phải chăng tiền định từ đầu
Cờ sai một nước để sầu trăm năm

105

Giữa tháng ba, giặc cầm mạn ngược
Rút Plei-ku định chước bảo toàn
Lui về qua tuyến đường mòn
Sai lầm chiến-lược, hờ sườn cận sơn

106

Đường thì nhỏ, chon von vách núi
Rừng thì dày, bờ bụi âm u
Giữa ngày, trời cũng sa mù
Hay trời cũng muốn che lu hiểm nghèo

107

Giặc hung dữ đỉnh đèo đóng chốt
Dân chân trần da lột lòi xương
Xuôi Nam, bỗng ảm theo đường
Lết bò hót hải, tránh phùng Cộng-quân

108

Đâu chịu kém vua Tần bạo ngược
Toạ độ canh lần lượt rõ ràng
Pháo chòm, pháo chụp nổ vang
Máu xương tung toé giữa đàn tản cư

109

Kẻ say máu găm gờ kênh kiêu
Chủ nghĩa gì bản thủ tột cùng
Lời nào cho hết bi hùng
Lời nào, lời chẳng nổ tung uất hờn

110

Tin dữ tới người còn ngớ ngẩn
Gió đổi chiều còn chẳng nhanh hơn
Ngõ ngang, bóng giặc chờn vờn
Thôi thì chút của tóm gom chạy càn

111

Bường qua núi, suối ngàn chặn lối
Nhóng về Nam, ngõ lợi còn sâu
Pháo mìn gài kín hai đầu
Mảnh thân sâu kiến về đâu hở trời ?

112

Đường số 1 mẹ rời con lạc
Bãi Tiên-Sa vùi nát thịt xương
Đóng bè, kết mạng tìm đường
Còn đâu xứ Huế mà thương mà chờ !

113

Ôi bề khổ người dò sao thấu
Núi xương kia, người dẫu được sao?
Năm lăm ngày, chẳng là bao
Bảy ngàn đêm , máu hận trào đỏ quê.

114

Cao nguyên mắt người tê điếng lạnh
Miền Trung kia chưa đánh mà tan
Đàn chim vỡ tổ, hoang mang
Xác xơ bạt gió theo tàn quân đi

115

Miền Nam rút, chí trì ôm gọng
Dãy đất bằng bao trọn Cửu-Long
Miễn là còn chút núi sông
Miễn còn chút mộng giữa dòng tự do

116

Ai tính được mà lo phút cuối
Lão tướng già mặt muối lòng tro
Ba mươi ngày ấy, ai chờ
Lịnh trên bỏ súng dẹp cờ, chào thua

117

Tin sét đánh, người chua chát đón
Máu tim sôi, giận rợn lẫn mi
Súng kê đầu, giữa quân-kỳ
Đánh thêm trận chót, người đi giữ thề

118

Anh nằm xuống, bốn bề gió dậy
Máu xương này gởi lại sơn Khê
Người đi, giờ đã lỗi về
Người quê, giờ gói nặng nề áo tang

119

Người ở lại, thân tàn ý đại
Máu lập đông, tâm hoại hồn suy
Sững sờ, đầu nặng chân trì
Lòng như Từ-Hải biết khi mình làm

120

Ngàn dẫu hỏi đâm mằm nẩy ngược
Mọc hoang vu cào xước não cân
Hỡi ơi mộng cũ xa gần
Hỡi ơi sự nghiệp trần thân, trụi lòng

121

Chim vỡ tổ rũ lông gãy cánh
Rắn mất đầu, thân lạnh đuôi teo
Hai mươi năm, thoáng lá vèo
Nửa thương, nửa giận, nửa theo, nửa ngờ

122

Ôi miền Nam vật vờ bóng quế
Ôi Sài-Gòn bóng xế đời tan
Những đường, những phố lang thang
Áo dài cắt ngắn, tóc vàng bóng thề

123

Hè Lê-Lợi có về thứ bảy
Góc Văn-Khoa mắt lầy hẹn hò
Phố Hiền-Vương, ngõ Tự-Do
Đường Duy-Tân ấm, cây so chụm đầu

124

Quán sách nhỏ dạ cầu treo lững
Bước chân quen hồ hững qua chiều
Đêm Bạch-Đằng, nhớ Bích-Chiêu
Qua sông vắng, nhớ nhạc chiều Phạm-Duy

125

Ôi bỗng chốc sinh ly tử biệt
Chạy thoát thân đứt tuyệt tăm hơi
Một thân, xó biển góc trời
Trải thương, gói nhớ, hồn phơi dậm ngàn

126

Thời oan nghiệt, xẩy đàn tan ghé
Mẹ xa con, em bé đòi cha
Chị chờ anh, dưới cổng nhà
Tuổi xuân để rụng theo tà huy bay

127

Người ở lại, oằn vai gánh hận
Vác thù chung thêm giận thù riêng
Lỡ làng, nước đục thêm phiền
Lầm mưu thâm hiểm, thân xiềng ý gông

128

Nghe phủ dụ vào vòng cải-tạo
Rét, che thân vá áo miệng bao
Khổ sai cho kiệt máu đào
Đọa đày cho chẳng ngẩng đầu được lên

129

Anh đói lã rụng triền Thanh-Hoá
Kiệt sức cùng rừng lá Tây-Nguyên
Mồ hôi tưới ướt ba miền
Tay không xắn đất, chắt nghiêng nước đồng

130

Rừng nước độc, chân còng ứa máu
Lượm bã rau làm cháo nuôi thân
Đứng, đi tuồng giống dã nhân
Một phen "giải phóng" ngang hàng cỏ cây

131

Cha tuổi hạc, đèo mây rong ruổi
Vác gạo khô, mè, muối, nuôi con
Rừng chiều, trại lán chon von
Cổng tù khép kín, mồ con lặn mò

132

Chị ẵm gởi con thơ cho nội
Bán nhẫn vàng cưới vội anh trao
Mua thêm chút muối, chút dầu
Gởi thêm hết cả nỗi sầu đợi mong

133

Tin chậm tới quà không thấy tới
Người đợi quà chẳng đợi được lâu
Gói quà bạt gió, phai màu
Trên tay lạt phách, hôn đầu cõi âm

134

Ném đấng cay tính trăm khôn xiết
Chịu nhiều bề khổ liệt khôn thôi
Nghĩ ra, rồi lại bồi hồi
Ai đem xương trắng mà bồi núi xanh

135

Chìm đáy vực thấu tình Hồng-Lĩnh
Trải bể dâu khi tỉnh khi mơ
Một phen thay chúa, đổi cò
Mảnh thân chiếc lá biết bờ bến đâu

136

Đau đứt ruột, người sau có hiểu
Đội mũ quan chẳng biểu một câu
Dập đầu, dạ dạ, tâu tâu
"Nửa đêm máu chảy năm đầu ngón tay"

137

Người ở lại hồn say bóng đại
Mất mở to vọng ngoái thiên nhai
"Biết thân đến bước lạc loài
Nhụy đào thà bẻ cho người tình chung"

138

Năm năm lẻ chìm trong địa vũng
Mắc lưới rồi tung bổng mà chơi
"Gió đưa cây cải về trời
Rau răm ở lại chịu lời đắng cay"

139

Đường lên Bắc xuôi Nam chạy vạy
Kẻ tay còng, người lại chân gông
Ma múa rối, quỷ xoay vòng
Tự mình tìm chốn đau lòng mà đi

140

Đi với sốt môi chì, bụng rỗng
Đi bằng chân phù thủy Tam-Biên
Đi ngang đèo Cả mưa nghiêng
Đi lên núi Lạng, về miền U-Minh

141

Đi cho biết quê mình "thống nhất"
Đi cho tường cuộc đất "hợp hoà"
"Bắc Nam sum họp một nhà"
Rõ ràng cả nước, một nhà tù chung !

142

"Giặc" đã rút, khoai ung cho mẹ
"Ngụy" đã tàn, nước lã cho em
Bao nhiêu đá cứng tay mềm
Dành con dân đỏ xây thêm vinh quang

143

Xin "cám ơn" người mang danh đảng
Xin vòng gai khắc bằng, dựng mồ
Một đời chém giết, mưu mô
Đổi bao nhiêu máu xoá bờ Hiền-Lương

144

Cầu phết lại một phường đồng nhất
Nước thay nguồn, đục mắt dòng trong
Nhưng đời còn triệu dòng sông
Nhưng người còn triệu lòng không nổi lòng

145

Xin một phút để lòng chạnh nghĩ
Xin một giây chung thủy niềm riêng
Thắp lên một nén hương nguyện
Thôi đừng hận tử hồn thiêng chín từng

146

Hãy yên nghỉ xó rừng góc núi
Hãy quên đi nỗi tủi niềm đau
Hãy im tiếng khóc bưng đầu
Đừng cho cay đắng làm sâu cuộc vui

147

Hãy sửa lại mặt người tan vỡ
Hãy lau khô vết nỗ lần dao
Đừng cho gió hú đời cao
Gọi hồn tử sĩ dậy gào thiện tâm

148

Thử tính lại tháng năm vun vút
Hai mươi năm phải lúc trần tình
Thì xin chút nghĩa phân minh
Cho hương lửa ấm u minh cõi ngoài

149

Đã đành người sống phân hai
Bến Nam bờ Bắc cũng tay yên hùng
Đã đành người chết lạ lòng
Cũng đều sĩ tốt sang sông một lần

150

Thì thôi tuổi ấy bạc phần
Thôi thì cha khóc, mẹ lần hạt kinh
Thì thôi phận ấy linh đình
Thôi thì vợ goá, con xin ăn đời

151

Cũng đều chỉ một cuộc chơi
Cũng đều lót đá cho người xây dinh
Đếm bao nhiêu dặm trường đình
Bấy nhiêu nước mắt cho mình chan cơm

152

Đếm bao sao sáng chiều đơm
Là bao giấc mộng con không thành
Còn bao nhiêu cuộc trường chinh
Bấy nhiêu bội phản tử sinh cợt đùa

153

Chốn thiêng ngậm nín câm thưa
Cầm như gió đẩy gió đưa cuối ngày
Gió không động lá rung cây
Người qua chỉ thoáng bóng ngoài song thưa

154

Có ai nhớ thấp hương thừa
Biết sao van vái cho vữa lòng đau
Có ai đo trước lờng sau
Biết đâu bờ bến vực sâu trong tim

155

Dấu người có khóc ngàn đêm
Khóc sao cạn được cả thăm thăm sâu

Còn đây hai tiếng Nguyễn Cầu ...

để nhớ bạn bè tôi
còn sống hay đã chết
những người đã thực sự chiến đấu -dù trong cô đơn
và tuyệt vọng- cho sự tồn vong của Miền Nam
vì chỉ có anh -người đã hiến cả tuổi trẻ và máu xương của chính mình ;
đã hứng nhận trước nhứt và sau cùng những đòn thù tối độc bằng thân xác và tinh thần mình
đã cày cục để trả cho xong món nợ áo cơm, ở đâu đó, trên quê hương hay nơi xứ tạm...
chỉ có anh, mới hiểu thế nào là hai chữ ĐOẠN TRƯỜNG

c a o v i k h a n h